

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Darabos-utca 7. szám. — Telefon 412. szám. Hirdetések árszabás szerint vétetnek fel.

I. évfolyam.

81. szám.

Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár helyben: egy hóra 1 korona, negyedévre 3 korona. — Vidékre egy hóra 1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1912.

Kedd, szeptember 3.

A POLITIKA

kezd ismét aktuálissá válni. A vezető politikuskok legnagyobb része Budapestén tartózkodik s a pártkörökben is élénk élet uralkodik. Az ellenzéki pártkörökben a legmélyebb részvét hangján beszéltek Justin Gyula sajnálatos megbetegedéséről s örömmel fogadták azokat a híreket, melyek arról szóltak, hogy a puritán jellemű vezér betegsége, ha sajnálatos is, nem olyan nagyon komoly jellegű, hogy aggodalomra adna okot. Az ellenzéki politikuskok körében az estéli jelentések után az az örvendős hír terjedt el, hogy a függetlenségi párt nagynevű elnöke már a legrövidebb idő alatt ismét a harcolók élére állhat. Az ellenzéki pártkörökben ma a megvetés hangján nyilatkoztak a munkapártnak arról az alantas minővérről, amely oktalan híresztelések és általású intrikákkal akar lekötölni a harcosok erős falánxán.

Ha van még igazság ezen a földön, akkor annak a kormányának, amely a leghihetlenebb bűnök tömegét követte el, hogy a hatalmat megtarthassa, amely a megújulásért sóvárgó Magyarországot egy reakciós választói reform felerőszkölésével a pusztulás és elzülles útjára akarja lökni — el kell nyomorultul pusztulnia.

Most már fölfelé is megbuktak. A király semmiesetre sem járul hozzá a szuronyok védelme alatt való csonka parlamentesdihez, a trónörökös pedig egyenesen utálja őket. Igaz, hogy a véderőreformot tető alá hozták, de ezzel közönséges gyilkosszolgálatot teljesítettek. Lehet, hogy a Burgban helyeselték az erőszakot addig, míg a véderőreform meg nem volt szavazva. Hanem a szuronyos abszolutizmus folytatása csak azért, hogy Lukács miniszterelnök maradhasson s a király ígéretét a választói reformra vonatkozólag meghamisítsa és ugyan csak szuronyok segítségével hamisítsa meg — ennek semmi értelme, erre nincs semmi szüksége a dinasztának. Bécsben meg vannak dűb-benve, hogy Lukácsnak nincs annyi szeméremérzete és tapintata, hogy belássa, miszerint az ő ideje lejárt, ő már szálla urai szemében. Nem akar menni, tehát el fogják küldeni. S miután a kapzsi ember bizonyára reflektál rá, a király esetleg a magánpénztárából fogja őt kárpótolni, a hogy a darabontokkal tette...

Az események most már gyorsabb tempóban fognak kialakulni. Még csak rövid ideig kell kitartan a harcban s győzni fog az igazság, hogy az ellene vétők elvegyék méltó büntetésüket. Ezt érzi már a kormánybanda és ezért kezd bomlani.

Jóirásu leány kiadóhivatalunkba felvétetik. Könyvelésben jártas előnyben részesül.

Békét óhajtanak.

Nem tudjuk a munkapárt mai szász-szinü taktikáját másnak nevezni, mint vásári komédiának. Mindent elkövetnek ezek az emberek, amit csak el lehet képzelni. Hazug és szemfortogató minden cselekedetük. Beteges rettegése a lelkiismeretüknek: ez az, ami beárnyékolja még a gondolkodó-zuk tisztaságát is. Azét a gondolkodását, amely sohasem volt tiszta és egyszerű, de soha olyan kuszált és gyámoltalan sem volt, mint ma, amikor a kétségbeesztő veszedelem leleselkedik rájuk lépten-nyomon. A zürzavar, amely a megsemmisülés lázában érte től őket, valósággal tobzódik cselekedeteikben. Eggyelől a fenyegetések tűz-záporát szeretnék az ellenzékre rázudítani, másfelől azonban a béke lehetőségei után tapogatóznak idegesen remegő kezekkel. Eggyelől a durvaságok ülnek orgiáikat a leghitványabbak szárnalmas dadogásaiban is, addig másfelől még a legvéresebb újságjaik is hizelgő szerelmi vallomásokkal teregetik az ellenzék legradikálisabb része elé a «tessék beszélni» bárszony szönyeget.

Eljutottunk tehát oda, ahova elkellett jutnunk. Eljutottunk oda, ahol a tétveg habozás hullámai ki fogják mosni a rogyadozó lábak alól az ócska homokpartokat. A habozás pedig a legszomorubb tünet a számukra, a mit csak el tudunk képzelni. Mert mit jelent? Jelenti elsősorban a pártegyeség és a kabinet egyetértésének felborulását; jelenti pedig másodsorban a bécsi bizalom, a bécsi megbízatás végét. A pártegyesség? Volt-e ilyen valaha? Ugy-e soha? Hiszen elejétől fogva drótozták-foldozták az egységet. A választójog kérdésében soha sem értettek és sohasem érthettek egyet. Hiszen a Tiszák és a Sándor Pálok mindig szemben állottak. A folyosón kiabáltak egymás ellen, a pártkörben marták egymást. Az erőszak kérdésében még inkább elvadultak egymástól. Berzeviczy, Kabós, Návay mind egymás után hullottak le az elnöki emelvényről. Junius negyedikén megint egész sorát lehetne följegyezni a passzivitásba sülyesztetteknek. A mandátumfosztó javaslatot meg egyenesen a kormánypártban kiltört forradalom miatt kellett félretenni időtlen-időkre. Ha a kormánypárt egyetért, akkor a mandátumfosztó javaslat ma már épen úgy törvény,

mint ahogy egy vicinális javaslatot el tudnak intézni az országgyűlésnek nevezett munkapárti csungliámenben.

A java azonban most következik. Az igazi bomlás most tör majd ki, ha előállnak újra a bakával, rendőrrel, kakastollal, Pavlikkal. Zichy János máris berzenkedett ellene. Egész kis hadsereg pedig félelmetesen hallgat. A társaság, amelynek hangját ma nem halljuk, kikből áll? Ott van Kállay Tamás, Ertsey Péter, Farkas Pál és hozzájuk hasonlók. Berzeviczy, Kabós, Návay hallgatnak. Mélységesen, olyan mélységesen, hogy csak vihart lehet várni ezután a hallgatás után. A munkapárt egysége azonban ma épen azon a ponton van, amelyen Junius negyedikén volt. Ezen a ponton van, mert a tisztességesebb érzesiek még mindig a békét várják. De le fog siklani erről a vágányról abban a pillanatban, amelyben a béke meghiusult. A munkapárt értékesebb része egy pillanatig sem hajlandó Tiszának és Lukácsnak a csendőörökkel egy sorban asszisztálni.

De megdőlt a bécsi bizalom is. He-lyesebben a bécsi szükség. Bécsnek sohasem Lukács és Tisza kellettek, hanem engedelmes parlament. Az engedelmes, a botránynélküli parlament azonban senki kevésbé nem tudja ma szállítani, mint ez a két ember. Ilyen körülmények között a bécsi utilapu már ki van suxivolva. Ezt a pompás, parádés uticsizmát meg is ígérték már Lukácsnak a legutolsó aduencián. Persze egy feltételt mégis adtak a maradásra: ha botránynélkül, ha karhatolm nélkül tudnak kormányozni. És ha Lukács László a régené s jól megérdemelt pihenés közepezté arról fog álmodni, hogy ezt a gáncsot Zichy János állította neki — akkor egyszerűen nem lesz igaza. Nem lesz igaza, mert ő Zichy János nélkül és előtt is megbukott már.

Eddig van. Ime a helyzet tiszta képe, amely azt mutatja, hogy a kormánynak Bécs is, a munkapárt komolyabb elemei is azt a költételt szabják, hogy békét teremtsen. Fenyegetések és csalogatások, gorombaságok és hizelgések mind ezt az egy célt akarják szolgálni. Valahogy, akár hogy békét kötni. De senki jobban nem tudhatja, hogy a siker lehetetlen, mint maga Tisza és Lukács. Azért

mégis csak csinálják a komédiát. A szszelid abroncsugrástól a veszedelmes kócrágásig. Kinos, veigdő halál, de olyan, amilyent megérdemeltek.

Visszaélés a hitellel.

Minden téren érezhetők azok a károk, amiket a hitelmegvonások okoznak a kereskedelemnek és iparnak. Minden ágában a gazdasági életnek stagnálás, pangás érezhető. A drágaság növekedése meggyökeresedett közhelye vitáknak, beszélgetéseknek, irás-soknak. Egymásután jutnak csödbe vidéki és fővárosi üzletek és kisbankok. A hivatalos lapot bővített kiadásban kell megjelentetni, hogy az árverési hirdetések helyet foglalhassanak benne. A polgári törvényszék iktató-könyvei hemzsegek a váltókeresetektől és csödkérésektől. Mindenki azt remélte, hogy a nagy gazdasági krízist enyhíteni fogja Magyarországon a jobb termés. De eggyelőre erre sincs még kilátás.

A hitelmegvonás legjobban sújtja a polgári középosztályt, amely a hiteltelre leginkább rászorul. Súlyos tehát a bankhitel erős korlátozása. Lehet, hogy ez visszahatása egyuttal annak a könnyelmű hitelezésnek, amely a pénzkriszt megelőzte, bár bizonyos, hogy ha még mindig pénzbőség volna, akkor ez a reakció alig ha következett volna be, legalább is nem az általános hitelkorlátozás alakjában.

«Könnyelmű hitelezés» — tulajdonképpen helytelen megjelölés. A bankok mindig lehetőleg óvatosak a hitel megadásában. Ellenben igen sok a bűnös szándéku hitelkereső, a ki előre megfontoltan azzal az elhatározással erőszakolja ki a hitelt, hogy mindörökké adós maradjon.

Sok a bűnös manipulációkból eredő csödeset is. Mert még egyáltalában nem tartozik a «rég jó idők» karakterisztikumai közé az a megállapítás, hogy X. «bizonyosan azért szerzett egy kis pénzt, mert bement a csödböt». Számialan kis üzlet jönmég mindig létre a semmiből egymással erősen versenyző gyárosok jóakaratu «legyen» szavára, pusztán hitelből, biztos kilátásával, előre megtérvelt szándékával a bukásnak.

Az ilyen adósok iontják természetesen azoknak a hitelét is, akik erre nemcsak hogy erősen rászorulnak, de akik adósságaikat becsületesen visszazokták fizetni. S ha a hivatalos lap árverési rovatában s a törvényszéki iktató-könyvek előbb említett rovaiban olyan nevekkal találkozzunk most napról-napra, amelyek viselői

kétségtelen becsületességüknel fogva megérdemelt tiszteletnek örvendnek: akkor ennek okát jórészt nemcsak a pénzkrisisben, főképen nem a könyvnyomtatás hitelezésében, hanem a hitellel visszaélő szélhámosok bűnös hitelkeresésében találjuk. Mert a tömeges csődök lavinája rendszeresen ezektől indul ki.

Az általános pénzváltásnak, amely az egész világ gazdaságára kiterjed, nemzetgazdászok, szociológusok és pénzkapacitások fürkészik az okait és sokféle diagnózisát állapították már meg, de nem tudták orvosolni. A mi gazdasági helyzetünkben azonban a váltásnak azt az egyik s éppen nem jelentéktelen okát, amelyet a hitellel való visszaélésben kell keresni, talán lehetne megszüntetni a visszaélések szigorubb fenyegetésével.

A két éves

méhész-tanfolyam

kik akarnak méhészek lenni

A gödöllői állami méhészeti gazdaságban folyó évi október hó 15-én megkezdődő két éves méhésztanfolyamra pályázat hirdettetik. Felvételtnek oly egyének, kik 16. életévüket betöltötték, de 35 életévüket még túl nem haladták.

A felvételt kérők egy koronás bélyeggel ellátott folyamodványukat a m. kir. földmivelésügyi miniszterhez (Budapest, V., Országház-tér 19) f. évi szeptember hó végéig a következő okmányokkal felszerelve nyújtják be:

1. Keresztlevél (születési bizonyítvány.)
2. Az elemi népiskola négy osztályának elvégzéséről szóló bizonyítvány.
3. Hiteles bizonyítvány arról, hogy folyamodó valamely mező, kert, szőlő vagy erdőgazdaságban mint segédmunkás, vagy mint egyéb alkalmazott legalább egy évet gyakorlatilag töltött és használatosságának s megbízhatóságának tanujelét adta.

4. Azoknak, kik szülői gondozás alatt nem állanak, kifogástalan magaviseletükről szóló községi bizonyítványt; azoknak pedig, kik szülői vagy gyámigondozás alatt állanak, az említett községi bizonyítványon kívül még szüleik, esetleg gyámjuk oly beleegyező nyilatkozatát is kell mellékelniök, mely az illetőnek a tanfolyamra való belépését megengedi.

5. Csatolandó továbbá az ép, egészséges és munkára edzett testalkatot igazoló orvosi bizonyítvány, a hímloplási bizonyítvánnyal együtt.

A tanfolyamra felveendő egyének a gazdaságban szabad lakást és alampénztelenül teljes ellátást kapnak, betegség esetén ingyen orvosi segítségben és gyógyszerben részesülnek. A szükséges könyveket, írószereket, a gyakorlati munkához megkívántató felszereléseket, szerszámokat és eszközöket használatra szintén a gazdaságban kapják.

Azon esetben, ha a felvett tanuló évközben saját akaratából távoznék a

gazdaságból, az élvezett ellátás díját a szülő vagy gyám megilleteni tartozik.

Minden növendék 60 korona ruhapénzben részesül oly módon, hogy a szükséges ruházatról ezen összeg erejéig a gazdaság vezetője gondoskodik Budapest, 1912. évi augusztus hó 8-án.

M. kir. Földmivelésügyi Miniszter.

Baleset a Piacz-utcán.

Az elűtött özvegyasszony.

Könnyen végzetessé válható baleset zavarta meg tegnap a Piacz-utcán az ünnepi csendet és nyugalmat. Egy sörszállító kocsi elűtött egy szegény özvegyasszonyt, akit balvégzete a kocsi elé sodort.

A baleset tegnap délelőtt 10 órájában történt. Selmeczi Sándor kocsi a Piacz-utcán haladt sörszállító kocsi-jával. Mikor a Szent Anna-utcahoz ért, hirtelen a kocsi elé került özv. Fodor Jánosné Vendég-utca 40. szám alatt lakó asszony, ki a Szent Anna-utcáról jövet nem vette észre a feléje száguldó kocsit. A kocsi kétségbeesetten rángatta a gyeplőt, de már késő volt, mert a szegény özvegyasszony a lovak közé került.

Nagy csődület támadt és a szerencsétlenül járt asszonyt, ki a jobb karján és a hátán szenvedett sérüléseket, az előtelefonált mentők beszállították a kórházba, ahol ápolás alá vették.

A rendőrség részéről dr. Balla Bertalan rendőrfogalmazó hallgatta ki a szerencsétlenül járt özvegyasszonyt. Kérdésére, hogy miképen került a kocsira alá, ezt felelte:

— Hát, tetszik tudni, beteges öregasszony vagyok!... Nagyon köhögök és a köhögéstől nem hallottam a kocsizörgését...

Nem okol balesetéért senkit. Így tehát csak a véletlent lehet kárhóztatni a szerencsétlenségért.

Ar endőrség különben a vizsgálatot megindította.

Szőlő, - bor- és gyümölcskiállítás

Szegeden.

A Homoki Szőlősgazdák Országos Egyesülete Szegeden, szeptember hó 22-25-én országos jellegű bor-, szőlő- és gyümölcskiállítást rendez Szegeden. A kiállítás igen nagyszabású lesz s annak sikereért az egyesület nagy anyagi áldozatot hoz. E kiállításra kiosztásra kerül 15 nagy aranyérem, 24 ezüst- és bronzérem. Ezenkívül 20 díszoklevél és 20 pénzbeli díj lesz kiadva, valamint a kiállított anyag mennyisége és minősége szerint dícsérő és elismerő oklevelek.

A kiállítás külön csoportban lesznek kiállítva és elbírelva a hegyi és homoki termékek s külön-külön csoportban lesznek díjazva.

A kiállítás főredekessége a borvá-

sár és borkiállítás lesz. A termelők, kiknek eladó óborai vannak, 30-50 literes hordókban küldenek a kiállításra borokat s azok ott közköstőlásra lesznek bocsátva. E módon a fogyasztók és korcsmárosok közvetlenül megismerhetik a termelők produktumait s közvetlenül a termelőtől vásárolhatnak. A termelő így jobb árat kap, állandó vevőt szerez s a fogyasztó is olcsóbban vásárolhat, ha a különböző foku közvetítők nélkülözésével egyenesen a termelőtől vásárolhat.

Külön csoportban lesznek kiállítva a csemege- és borszőlők, valamint a különböző faju gyümölcsök. Az ezeket kiállítók között is értékes díjak lesznek kiosztva.

A bíráló-bizottság az ország különböző vidékein lakó szakemberekből van összeállítva. A díjnyilatkozat szeptember hó 20-án, a szőlő- és gyümölcsbírálat szeptember 21-én történik.

Bejelentési határidő szeptember hó 15. A borok beküldési határideje szeptember 18., a szőlő és gyümölcsé pedig szeptember 20. A bejelentés és kiállítási tárgyak dr. Gerle Imre rendező-bizottsági elnök címére (Szeged, Tisza Lajos-körút 69.) küldendők be. A kiállítás a Horváth Mihály-utca 6. sz. alatti kiállítási csarnokban lesz.

A kiállítás ünnepélyes megnyitása szeptember 22-én délelőtt 9 órakor lesz. A kiállítás védnöke gróf Serényi Béla földmivelésügyi miniszter, elnöke pedig báró Gerliczy Ferenc és Bokor Pál.

A kiállításra utazók kedvezményes vasuti jegyet kapnak. Bejelentő lapokért, kedvezményes utazási jegyért és elszállításokért a rendező-bizottsági elnökhöz kell fordulni.

Az élet meséiből.

Az élet írja meg a legszebb regényeket, az élet szinpadán játszódnak le az igazi drámák, tragédiák. Kritikusan nem fedez fel bennük hibát, fogynakosságát, egyszerűen, logikával történnek az események, a drámai fordulatok. Vagy ugyan akadt-e már egy röpké fantáziájú regényíró, aki tollára vette volna ellette volna az életből az alábbi vidéki tragédiát:

Réges-régen, évekkal ezelőtt Rogoz községben egy napon nősültek Muci János és Linke Miklós ottani földművesek. Az élet hosszú sora, mintegy tizenkét esztendő mulott el fejük felett, anélkül, hogy a legcsekélyebb incidens is megzavarta volna családi boldogságukat. De az élet utjai kiszámíthatatlanok.

Evtizedes boldog családi élet után egy napon arra ébredt a két házaspár, hogy ők rosszul választották meg feleségüket. Muci úgy gondolkodott, hogy az ő családi boldogsága csak úgy marad épségben, ha Linke feleségével tölti el a még hátralevő napjait, viszont Linke abban a hitben élt, hogy az ő életét csak Muci felesége teheti boldoggá.

És a két férfi nem sokáig töprengett: terveiket közölték egymással, majd az asszonyaikkal és mind a né-

gyen beleegyeztek a változásba.

De volt egy ötödik, egy szőke kis 12 éves leány. Muci Istvánék gyermeke, akinek elszorult a szive a hír hallatára és amikor elérkezett a cserélés napja, ő tagadólag intett szőke kis fejével: nem akarta elhagyni szüleit. Édesanyját is szeretete és édes apjához is ragaszkodott.

Az árvaszékekhez került az ügy, amely a törvény paragrafusai között mozogva, az anyának ítélte a kis leányt.

A leánykának ennélfogva édesanyjával együtt át kellett költözködnie a Linke tanyájára. Ez az élet azonban nem tetszett a kis leánykának. Napokon, éjeleken át sirt, amiért aztán mostoha apja nagyon gyakran megverte. A leányka minduntalan elszökött az új otthonból, de édesanyja utána emnt és visszavezette.

Egyideig ment így a dolog, de végre is a leányka megunt a folytonos üldözést. Piciny fejében borzasztó gondolat fogamzott meg.

Tegnap reggel szintén édes apjának házában volt s amikor megpillantotta édes anyját, aki ismételen azért látogatott el, hogy őt hazavigye, felszaladt a padlásra és egy gerendéra felakasztotta magát. Amire rétaláltak, már halott volt.

Öngyilkosság Balmazújvároson.

A szerelmes cséledleány.

Csak öngyilkosság és öngyilkosság! Öngyilkosság mindenféle... Mikor fog ez már megszűnni?

Annyire degeneráltak már az emberek, hogy még a legjelentéktelenebb csalódás is halálba kergeti őket. Ha családik egy szerelmes az ideájában, hát mindjárt csak a halált választja a legjobb megoldásnak. Pedig hét a leg többször jóra fordulhat még minden...

Most Balmazújvároson történt egy öngyilkosság.

Ma reggel a debreczeni kir. ügyészségnek telefonálták, hogy Görög Julianna 23 éves cséledleány szerelmi csalódás miatt felakasztotta magát.

Görög Julianna becsületes, szorgalmas cséledleány volt. Gazdája nagyon kedvelte. Eddig minden rendben volt, ha a leányknak a szive meg nem szőlalt volna. Mert ő bizony bele szeretett egyo davaló daliás legénybe. Egy darabig a legteljesebb boldogságban álmództak jövőjükől, de nemrégén a leány észrevette, hogy a legény nagyon elhidegült tőle.

Ezt annyira szivére vette, hogy sőtét tervvel kezdett foglalkozni. Azzal ugyanis, hogy ő elpusztítja magát.

Tegnap vasárnap lévén, megjött a kedvező alkalom. Mindenki eltávozott a házból. Az elkeseredett leány csak erre várt. Bement a felszerbe és ott még egyszer egy keserveset sóhajtvá, felakasztotta magát...

A hazatérő házbeliek már csak egy kihült holttestre akadtak.

A balmazújvárosi előjáróság telefonon jelentette az öngyilkosságot az ügyészségnek, mely a temetési engedélyt megadta.

HIREK.

Szeptember 1.

Az iskolaéveknek új esztendeje ez. Barnára sült, piros-pozsgás kéktirikós gyerekek jelentkeznek, a fehérre meszelt tantermekben, leszkolják a beiratási, meg a tandíjakat megveszik a könyveket és elkészülnek egy újabb esztendő munkáira. A városban is meglátászik az iskolák újeve. Mozgalmasabb az élet mindenfelé, még a korzó is népesebb, mint máskor. Nem egy család gimnázista vagy realista fia miatt jött haza a fürdőből.

Az utcákon megjelennek a plakátok. A könyv- és papírkereskedések kirakatában ott teherlik a vadonatúj, lepedő nagyságu vázson: «Tankönyvek.» Meg is van az eredménye. Ma már alig lehet bejutni az üzletkebe. Itt is, ott is vásárolnak az apró emberkéek. Egyik-másik hosszadalmasan tárgyal a segéddel, hogy ne szúrke, hanem barna fedelű tanári noteszt adjon ráadásul. Egy sarokban összegéd, módos gazdaember szedi elő a pénzes tárcát. Közben nagyokat sóhajt. Mintha csak mondaná, hogy ha tudta volna, hogy ennyibe kerül az a fránya iskola, akkor inkább maradtunk volna.

A villanytényes korzó színes tarkaságába is elvegyül egy-két vidéki idegen. Megbámulják a diszes kirakatokat, a sok száz villanykörtét, egyik-másik elcsodálkozik, hogy mi hajtja a villamost és így tovább. Érdeklődnek a járókelőktől minden iránt. Az épületek közül elsősorban az iskolák érdeklik őket. Reggel azután megjelennek a beiratásoson, az apa még egy pár jótanácsot ad fiának, aztán megy haza az iga mellé. A fiu pedig itt marad a nagy idegenben, ahol olyan másképp élnek és viselkednek az emberek, mint az ő szűkebb hazájában.

A Veni Sancte ünnepélyes zsolozsmái után megkezdődik a munka ideje. Ez csak kezdete a dolognak. Később az iskola után jön a komolyabb, nehezebb munkák ideje.

Amikor már vége van a mulatságnak és neki kell látni a komoly tanuláshoz, hogy kikerülve az élet nehéz iskolájába, teljesen felvértezve a hazafiasság, a tudomány és kötelességtudás gyönyörű fegyvereivel, megállhassa becsülettel a jövődön honpolgár a legnehezebb körülmények között is a helyét — bármilyen kicsi legyen is az — a haza védelmében és nagyobbá tételében...

Tanuljatok hát szorgalmasan kicsi kis diákok, mi büszkén nézzük haladástokat!... A jó Isten áldása legyen munkátokon...

Szőlők állása az Alföldön. A tavaszi fagyok és ködök által megterjedt termést most a fűrtperonospora és a molykacok második és harmadik generációja pusztítja. Hozzá még az állandó esős idők kifejezésteltek a fűrtperonosporát is, úgy, hogy a szőlőszemek rothadnak és hullanak. Átlagban a homoki szőlőkön még kis középtermés sem remélhető. Az új borokat 40—44 filléres áron vásárolják.

Gazdakongresszus Szegeden. A szegedi országos szőlő- és borkiállítás kapcsolatban a Homoki Szőlősgazdák Országos Egyesülete szeptember hó 22-én Szegeden gazdakongresszust tart a városháza közgyűlési termében. A kongresszuson dr. Istvánffy Gyula egyetemi tanár, az ampelológiai intézet igazgatója tart előadást a peronospora elleni védekezés újabb tapasztalatairól, továbbá Jablonovszky József, a m. kir. rovar-tani állomás igazgatója a moly elleni védekezés ez évi eredményeiről. A kongresszusra utazók részére a kereskedelemügyi miniszter kedvezményes utazási jegyet engedélyezett. A kongresszusról bővebb felvilágosítást ad a H.Sz. O. E. hivatala (Szeged, Tisza Lajos-körut 69.).

A Kultura Központj Vidéki Sajtó Tudósítója. A «Kultura» irodalmi, művészeti és kritika folyóirat, mely az irodalom decentralizációját s a vidék erejének felszívását az egyetemes magyar kultúrába — tüzte ki, folyó évi október 1-ével budapesti szerkesztőségében (Budapest, I. Városmajor-utca 10.) Hangay Sándor író vezetése mellett egy Központi Vidéki Sajtó Tudósítót létesít. Hivatása a tudósítónak a megbízható, gyors hírszolgálat, telefon, express és sürgöny segítségével, valamint a politika állásbecsületes tájékoztatása a vidéki lapoknak könyvomatossal cikkek útján. A «Kultura» evvel ismét bebizonyította, hogy mindent megtesz a vidék kultúrája érdekében. Felvilágosítást szívesen nyújtanak.

Hol van pénz és hol nincs? — Egyik fővárosi estilap írja: Érdekes és feljegyzésre méltó, hogy vannak vidéki városok, ahol kevésbé érzik a rossz pénzviszonyok átkos súlyát, — mint a fővárosban. Mindazon helyeken, ahol régi, takarékbetétekben dúr intézetek vannak és így rescompra nem szorulnak, a pénzhány egyáltalán nem, vagy csak igen kis mértékben érezhető. Nagyon egészséges a Dunántulnak határsszéli része, a Szepesség, a szász városok, a nagy alföldi városok közül Arad, Kecskemét állja meg legjobban helyét. A Tiszán túl általában leginkább singlódik, ami nem a helyi takarékbetétek hiányának tulajdonítható, mert ezeken a helyeken nem szűkölködnek, hanem az intézetek nagy számának, a nagy versenyesnek, sok parcellázási kölcsönnek, immobilizálásnak. És sajnálattal kell kell konstatálnunk, hogy a gazdag, nagy magyar városok pénzügyi intézetei felelnek meg most a legkevésbé hivatásuknak, Szeged, Debreczen, Szatmár stb. a sok immobilizált üzlet következményeit, a káros spekulációkat singli és ezeken a helyeken volna legnagyobb szükség nagyszabású fuzióra s az intézetek tömörítésére.

Talált tárgyak. Találtatott egy lapát, 1 homokhordószekere való deszka, egy zsákban kenyérfaj, 1 talicska, 1 szeredás, 1 kabát, 1 kalap, 1 csomag több ruhaneveléssel és iratokkal, 1 anyakönyvi kivonat, 1 női kézitáska pénzzel, 1 pénztárcza pénzzel, 1 láda sörös üveg, 1 görbebot, 2 drb. 1 koronás, 1 villamos vasúti arcképes igazolvány, 1 tagsági igazolvány. Igazololt tulajdonosa érveheti a belvárosi rendőrkapitányságnál: — Szent Anna-u. 9. sz. alatt.

György herceg ingerült. A Matin jelentése szerint György herceg barátjával, Petrovics Nika szerb matematikussal Svájcban tartózkodik. A herceg Petrovicscsal együtt uton van Belgrádba és utazását időként megszakítja, hogy kipihenje magát. A lap szerint megerősítik azt a hírt, hogy György herceg az utóbbi időben rendkívül ingerült lelkiállapotban volt.

Lévay József arcképének leleplezése. Miskolcban szeptember 10-én délelőtt 10 órakor tartandó vármegyei rendes közgyűlésen leplezik le Lévay József arcképét. Az ősz poéta iránt való megkülönböztetett érzését viszi magával mindenki erre a meglátónak ígérkező ünnepélyre, melyre dr. Tarnay Gyula alispán a következőleg invitálja a várost: «Lévay József neve és működése Miskolcz város törvényhatóságának életével sokféle érintkezésben áll. Lévay József Miskolcz városának diszpolgára s mint alispán és főjegyző évtizedeken keresztül foglalkozott behatóan azon Miskolcz városi ügyekkel, melyek a város fejlődésével szoros összefüggésben vannak. Ezen okból meg vagyok győződve arról, hogy leleplezési ünnepélyünk csak akkor lehet teljes, ha arról nem hiányzik azon rész sem, mely időközben tőlünk elvált, de multja velünk közös s ezen okból Lévay Józsefet szintén jogosan magáénak tartja.» Miskolcz város termézetesen örömmel képviselteti magát a szép ünnepségen.

A gyógyszerészgymnáziumok kiképzése. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a király jóváhagyásával új szabályzatot dolgozott ki a gyógyszerészgymnáziumok kiképzése és a gyógyszerészség kiképzés tárgyában, mely szerint a gyógyszerésztervezetője minden segéd után egy gyakorlatnokot tartozik alkalmazni, de a gyakorlatnoknak gimnáziumi vagy reáliskolai érettségi bizonyítvánnyal kell bírnia. Utóbbinak a latin nyelvből kiegészítő vizsgát kell tennie. A gyakorlatnok tanuló ideje két teljes év.

Tanítónő, aki kántor is. A feministák és szüfrázettek nem tudni, meg lesznek-e elégedve Tiszaeszlárral? Pedig ott nagyon előrehaladt a nőemancipáció, amint hogy a tiszaeszlári vérvád óta is sok idő mulott el és Tiszaeszlár fehér házai fölé ráborult a kultura. Tiszaeszlár tanítónői állást hirdet. Ez kultura, a pályázati hirdetés azonban némi föltételekkel van kibővíve. Összetett bővítésekkel. A pályázati hirdetmény kiköti ugyanis, hogy a tanítónő köteles a lelkészt és a kántort is helyettesíteni, vagyis szükség esetén a templomi és kántori teendőket is elvégezni. No ez már nőemancipáció, — hogy ukkadjanak meg azok az angolok. Ime, nálunk a nő már halottakat bucsuztat és ékes rigmusokban siratja el Kigyak Nagy Istvánt az alvégről. Azonkívül bezabálhat lakodalmon és íhat jó bunda-palinkát halottas toron, — mert mindez benn van a kommencióban. Fizetése pedig nem tíz forint husz krajcár, mint a tárnóczi bojtárnak, ellenkezőleg ezer korona. Ezer korona, hogy bűnül ne vegye az isten a derék tiszaeszláriaknak, akik fölszabadították a nőt a férfiak igája alól.

Kerner József magán zeneiskolájában, Péterfia-u. 36. szám alatt a beiratkozások f. hó 26-tól egész szeptember hó 7-ikéig naponta d. e. 11—12-ig s délután 4 órától 6-ig eszközölhetnek. Tantárgyak: zongora, elmélet, összhangzattan, karének és műtényekben való kiképzetés. Tandíj az alsó osztályokban 3 korona, a felső osztályokban 10 korona, műtények havi 10 korona, (hítenként 2-szer.) Minden tanítvány heti 3 fanórában részesül. A tanítása Budapesti Első Zenei tanintézetek mintájára történik. Kiváló ísztelettel: Kerner József, a kassai zenedének 25 évén át volt igazgatója, zeneitanár.

A szende

a naiva és a zordon árverési híeudk.

Bájosak voltak mind a ketten: a kövérkés szende — sá-hér-ga lilium! — és a fitos orru naiva, a kedves fehér egérke. S szerették egymást, nagyon szerették! A szente váltig ezt csevegte csilingelő, édes orgánumán:

— A naivai bransban csak egy művésznő van ebben a kulturátlan hazában s ez Sárka, noha Moisan Márta talán jobban alakítanám. De hát ezt egyenesen rám szabta Pailleron. Sárka tulságosan cingár hozzá.

A naiva folyton ezt csicseregte «behízeltő beszédében, amely úgy pörög, mint a gyöngy»:

— Marika a szende-szerepökben egyszerűen — nagy. Noha a Sárga liliumot én talán jobban alakítanám, mert ő már egy kissé bizony kövér. De meg Biró Lajos ezt a szerepet egyenesen az én számomra írta!

Ezekből a beszédekből is világosan kitűnik, milyen erős szálai fűzték össze őket a baráti szeretetnek, a szendét és naivát.

Együtt laktak a naiva elegánsan bebutorozott lakásában. A szende albérlő volt. Fizetésért sohasem zaklattott albérlője a naivának. Nem volt titkuk egymás előtt, hisz együtt laktak! Jlválthatlanok voltak. Együtt mentek a kávéházba, együtt vásároltak a boltokban s csak ritkán irigyelték egymástól a férfiak hódolátát.

Mármost történt, hogy a testi-lelki jóbarátókat a sors, amely — mint már többször megirtuk — vajmi kegyetlen, elválasztotta egymástól. A szende máshová szerződött, a naiva pedig egyáltalában nem kapott még szerződést. Érzékenyen elbucsuztak, érzékenyebben, mint Clair a negyedik felvonásban Fülöptől. A szende új állomására ment, a naiva pedig elutazott bánatában nyaralni. Amikor a kis naiva visszatért, hogy egy kicsit szellőztesse benaftalinozott elegáns lakását, nagy meglepetés várakozott rá. Az elegánsan bebutorozott lakás — nem volt bebutorozva. A butorokat mindmind elvitték ismeretlen tettesek, a kedencitől kezdve az altwienporcellánurnáig.

A naiva, mint elképzelhető, kétségbeesett. Sőt mondják, hogy sokkal természetesebben ájult el, mint ahogy megtette számtalan társadalmi drámában.

Végre utána járt a dolognak s kiderítette, hogy az elegáns butorokat elárvereztette távollétében egy könyörtelen hitelező. De — ne tessék rosszat gondolni — nem az ő hitelezője. Nem, hanem — a szendé, a legkedvesebb barátóé.

A naiva, mondják, csalódásában, kétségbeesetten, mint egy szárnyaszegett madárka, ezt a kijelentést tette:

— Egy közönséges, tehetségtelen kövér senki volt a társulatban — a Mari!... Bepörölöm sikkasztásért! Szólt és meg is tette.

A szerkesztésért felelős Volth György.

Apró hirdetések.

HA NINGS PÉNZE és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy iúdkör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Homok és kavicsbeszerzés.

Szamos folyamból kotrógéppel termelt és tisztára mosott, iszapmentes **homok** és **kavics** előnyös árban állandóan raktárról kapható **Ösztreicher Tóbiásnál Szatmáron.**

Tisztviselőnek ajánlkozik egy több nyelvet beszélő uriaszony. Irodai teendőkből és gépirásban jártas. Cím a kiadóban.

BUTOROKAT konyhaberendezéseket raktáron tart **Bálint Józse-asztalos (Csapó) Berek-utca.**

OLCSÓ és jó órák, ékszerek legolcsóbban szerezhetők be **Gasparik Ádám** órák és ékszerész-nél **Debrecen, Hunyadi-utca 12.** Ugyanott órajavítások legolcsóbban eszközölhetnek.

Schampán ruhás fiatalember, ki vasárnap este azon bájos kis hölgyet órák hosszában át nézte, kéri, ismeretség lehetséges-e. Válasza kiadóba «Hü fehér rózsá» jellegére.

Lépcsőházi különbejárati utcai butorozott szoba villanyvilágítással kiadó, **Darabos-utca 7.**

Kisobb különbejárati butorozott szoba villanyvilágítással olcsón kiadó. **Darabos-utca 7.** a háztulajdonosnál.

Barna, csinosnak ismert igazi uriember, ki teljesen független, oly tisztamult fiatal, csinos, szőke molette asszony, vagy leány barátságát keresi, ki üres óráit kellemessé tudná tenni és életet tudna önteni sivar, agyonzaklatott lelkébe. Diszkrétio biztosítva. Csak komoly levelekre válaszolok. **Kalandor nők kizárva.** Kétszónős szimpátia esetén örök barátság. Leveleket főpostára kérem «Arany virág 1000» jellegére.

FODRÁSZSEGÉD állandó alkalmazásra azonnal beléphet. **Eötvös utca 64.**

Nyugdíjas ember pénzbeszedőül felvétetik cím a kiadóhivatalban.

CSINOSAN butorozott különbejárati utcai szoba villanyvilágítással kiadó **Vörösmarty-u. 1.**

KIADO Csapó-utca 93. számú ház egész udvarral, 33 méter utcai fronttal bármely üzleti célra. 1200 korona évi bérlet.

FÉNYKÉPEZŐ GÉPEK gyári árban kaphatók **Horovitz Zsigmond** papíráru üzletében, **Piac—Csapó-utca sarkán.**

Charles cirkusz.

Debreczenben a Széchenyi-téren felállított óriási sátortelepen a 6500 nézőt magábafogadó előadási sátorban.

Ma **Ma hétfőn, szeptember 2-án fényes**

high-life estély

szenzációs új műsorral.

kezdete este pontosan **8 órakor.**

Az új műsor legszenzációsabb számai:

Mari, a kerékpárművész elefánt

Piccolo- bohócz és Ede kenguru boxpárba.

Mr. HUBERT, a legügyesebb lovas zsonglőr.

Mr. CHARLY halálugrásai lóháton stb. stb.

Tigrisek, oroszlanok, fókák, medvék minden előadásban fellépnek.

Kinaiak, arabok, cowboyok indiai fakirok.

Holnap, **Kedden szeptember 30-án fényes**

Bucsu előadás

szenzációs új műsorral

kezdete este pontosan **8 órakor.**

Röszönet nyilvánítás.

A fent hirdett utolsó előadásaim alkalmával nem mulaszthatom el, hogy mindenkinek azért a meleg pártfogásáért melyben itt tartózkodásom alatt részesíthettek, a legőszintébb köszönetemet kifejezzem. — Elsősorban az igen tisztelt hatóságoknak, valamint a t. sajtónak a mindenkor irántunk tanúsított előzékenységért, de különösen a nekem oly kedvessé lett **Debreczen** nagyrabecsült közönségének azért a számos látogatásáért, melyel az egész vendégszerplésem ideje alatt támogatni szives volt.

Kiváló tisztelettel

CHARLES KRONE

Charles cirkusz egyedül tulajdonosa

SALVATOR

GUMMI SARKÁK VILÁG CZIKK OTÓLÉRHETELLEN TARTÓSSÁGÚ!

Mindenütt kapható.

Vezérképviselő: **Hermann Hirsch, Wien, VII.**

Főrangú hölgyek legkedvencebb szépítőszere a **FÖLDES-féle**

MARGIT-CRÉME

Ezen kiváló arckenőcsőt az egész világon sok millió úrhölgy használja, mert a legújabb tudományos buvárlatok alapján készült arc-crème és mert hirneves vegyészek állítása szerint ez a **legjobb és teljesen ártalmatlan arc-szépítő és finomító.** A Margit-crémet a bőr azonnal felveszi, miért is rögtön beáll a hatás, mely valóban **meglepő, gyors és biztos.** A bőr teljesen átalakul tőle és az üde, telt, bársonysima s rózsásfehér lesz. **Ér nap alatt eltűnnek ráncok, redők, szepők, májfoltok és mindennemű kiütések.** A Földes-féle **Margit-crème** nemcsak szépíti az arcot, hanem ápolja és megóvja az időjárás, a nap és szél minden befolyása ellen. Utánzatoktól és hamisítványoktól óvakodjunk! **Kapható az egész világon. Tégelye 1 és 2 kor. Margit-szappan 70 fil. Margit-puder 1 K. 20 f.** Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész, **ARAD KAPHATÓ!** Debreczenben **Balázs Ödön, Gröz Nagy Ferenc, József és Jóna drog, Mihailovics Jenő, Mauthner Alfréd, Muraközy László, Tóth Béla H-Szoboszlón Baróc Feigmond K. Bőszörményben Brosey Gábor** gyógytárakban.

Thurzőfürdő

A déli Szepességnek egy reméke, ősi fenyvesek közepette. Vasuti állomás **Gölnicbánya, 572 m.** Posta és távirat helyben. **Elsőrangú klimatikus gyógyhely** Vizgyógyintézet, vizkurák, inhalációk, diétás kurák, szabad-, nap- és tófürdők, villanyozás és massage. Mindennemű idegbajok, légzési, emésztési, vérkeringési, nyngesere és más egyéb bajok ellen. Igen védett hely, állandóan enyhe, szép tavaszi időjárás. Kiváló konyha és olcsó ellátás. **Első- és utóidényben 30, július elejétől 6 heti tartózkodás után 30 százalék árengemény.** Szobák egész idenyre olcsó átalányárban bérelhetők. Állandó fürdőorvos: **Dr. Vladár József** Prospektussal szolgál a fürdőigazgatóság